

Apžvalga

Nr. 34

1946 rugpiūcio men 15 d.

II metai

BUVUSIEJI PRIEŠAI AIŠKINASI

BULGARIJA PRISIPAŽIŠTA PRIE PRAEITIES KLAIDŲ, NORI GRAUGIŠKŲ SANTYKIŲ SU KAIMYNAIS IR REIKALAUJA NAUJŲ TERITORIJŲ—GRAIKIJA PASIPIKTINUSI BULGARIJOS IMPERIALISTINE POLITIKA — RUMUNIJA REIKALAUJA REPARACIJŲ IŠ VENGRIJOS IR VOKIETIJOS — KUKLUS VENGRIJOS REIKALAVIMAI — ABISINIJOS PRIEKAIŠTAI ITALIJAI — DIDŽIŲJŲ PASISAKYMAI

Paryžius, VIII. 15. Vakar priešpietiniame Taikos Konferencijos posėdyje Bulgarijos užs. reik. ministras perskaitė min. pirm. Georgiefo pareiškimą.

Jame Georgiefo pripažino Bulgarijos padarytą klaidą susidėtant su Vokietija. Tačiau ta klaida buvusi atpirkta, nes Bulgarija paskiau įsijungė į kovą prieš Vokietiją ir taitai jai kaštavo 32.000 vyrų ušmūtais ir sužeistais.

Toliau pareiškime išreiškiamas padėka SSSR, JAV ir D. Britanijai, kad jos nereikalauja iš Bulgarijos reparacijų. Ypatingai buvo padėkota SS-SSR už realią pagalbą atkuriant naują demokratišką Bulgariją tiek politiniui, tiek ekonominiui bei socialiniam.

Toliau pareiškime atmetami Graikijos teritoriniai reikalavimai ir savo ruožtu reikalaujama iš Graikijos šiaurinės Makedonijos, o taip pat teisės dalyvauti visuose pasitarimuose sprendžiant Dunojaus laivininkystės problemą. Galop tvirtinama, kad Bulgarija ir toliau nori palaikyti draugiškiausius santykius su visomis kaimyninėmis valstybėmis.

Po to paėmė žodį USSR atst. Manuilskis, kuris negalėjo himnų demokratiškai Bulgarijai. Jis parėmė Bulgarijos reikalavimą išėjimo į Egejaus jūrą ir atmetė neteisėtus Graikijos teritorinius reikalavimus.

Į tas kalbas atsakė Graikijos min. pirm. Tsaldaris, kuris pareiškė, kad vienos generacijos bėgyje Graikija Bulgarijos buvo tris kartus užpulta. Laikė Graikijos okupacijos, bulgarų kariuomenė pasižymėjo savo ypatingais ekstremaciniais metodais. Toliau Tsaldaris pasipiktinęs pareiškė: Kur gi girdėti, kad užpuolikas kraštas per Taikos Konferenciją statytų teritorinius reikalavimus nukenčėjusiems nuo to užpuoliko sąjungininkų kraštui? Monarchistinė Bulgarija vedė ekspansinę imperialistinę politiką i-

Egejaus jūrą, tą pačią politiką, tik su dar didesniu užsispyrimu veda ta, taip vadinamą, naują demokratišką Bulgariją.

Vakar popietiniame posėdyje kalbėjo Vengrijos užs. reik. min., kuris pareiškė, kad demokratiška Vengrija su vilnimi žiūri į ateitį. Vengrija per prievartą buvo įjungta į kovą prieš sąjungininkus ir dėl to jos negalima lyginti su fašistiniais kraštais kaip Vokietija ar Italija. Toliau min., kalbėdamas apie santykius su Rumunija tvirtino, kad Rumunijai atidavimas grynai vengriškos, visą laiką Vengrijai priklausiusios teritorijos, turinčios 22.000 kv. km. tikriausiai neišsprendžia Vengrijos-Rumunijos santykių. Tuo klausimu vengrai norėtų tiesio-

giniai tartis su rumunais, bet jie neatsako į vengrų kvietimus ir dėl to min. prašo Taikos Konf. paveikti Rumuniją, kad ji tam tikslui atsiųstų savo delegaciją. Kalbėdamas apie santykius su Čekoslovakija, min. su skausmu konstatavo, kad tie santykiai yra blogi. Čekoslovakai daug tūkstančių vengrų ištrėmė iš savo teritorijos, konfliktavus visą jų turtą. Į Vengriją buvo įleistos čekoslovakų repatriacinės komisijos, kurios ištiesom savaitėm vedė plačią propagandą tarp slovakių ir ragino juos grįžti tėvynėn, tačiau tik nežymus jų procentas sutiko grįžti. Galop min. pareiškė tikrą gerų santykių su kaimynais norą ir išreiškė viltį, kad taikos sutarties sąlygos Vengrijai nebus labai kietos.

Molotovo receptai

Paryžius, VIII. 14. Vakarykščiame Taikos Konf. plenumo posėdyje Molotovas atsakė į De Gasperi kalbą.

Pirmaisiai Molotovas pareiškė priimančias dėmesin tai, ką De Gasperi pasakė ir ko nepasakė. Tačiau iš jo kalbos paašikėjusi sena Italijos imperialistinė politika, kuri būsianti kliūtis susikurti tikram demokratiškam režimui Italijoje. Toliau Molotovas iš De Gasperi kalbos konstatavo, kad 1) Italija nerodo jokio nuolankumo kaip nugalėtas prieš kraštą ir toliau veda įžulį seną Italijos imperialistinę politiką, 2) Viduržemio jūra Italijai yra gyvybiniai svarbi, tačiau kitos valstybės iš Viduržemio jūros išstūmė tas jūros valstybes — Italiją ir Prancūziją, 3) Italija ekonominiškai yra susmukusi, turi 1,5 milijono bedarbių ir jai neleidžia atsistatyti didelės okupacinės kariuomenės išlaikymo išlaidos. Jei tų išlaidų nebūtų, pareiškė Molotovas, Italija be sunkumų galėtų sumokėti jos reikalaujamas reparacijas. Baigdamas Molot-

ovas dar kartą pabrėžė De Gasperi kalbos toną ir jo išvedžiojimus tvirtindamas, kad ta kalba dar prives prie rimtų komplikacijų.

Paskiau kalbėjęs Abisinijos atstovas taip pat piktinosi neuolaudžia De Gasperi kalba. Jis reikalavo, kad buv. Italijos kolonijos daugiau niekada negrįžtų Italijai.

Graikijos atst. pareiškė, kad Graikijai grąžinus Dodekanesų salas ir pripažinus jai reparacijas iš Italijos, Graikija daugiau jokių pretenzijų neturi į Italiją.

Popietiniame posėdyje kalbėjo Rumunijos atstovas Tatarescu, kuris apgailestavo Rumunijos praelties klaidas, už kurias atsakingieji jau esą nubausti. Toliau Tatarescu išreiškė padėką SSSR, kad ji atsisako nuo keturių pektadalių karo reparacijų ir išreiškė pasitenkinimą dėl Transilvanijos grąžinimo. Galop Tatarescu pareikalavo reparacijų iš Vokietijos ir Vengrijos.

Po jo kalbėjęs Vyšinskis patvirtino, kad Rumunija eina tikros demokratijos keliu ir

UNRRA konferuoja

Bernas, VIII. 15. Vakarykščiame posėdyje La Guardia parėmė amerikiečių atst. kaltinimą sovietams, kad jie iš Austrijos ima maisto produktus ir benzina, skirtą civiliniams gyventojams, kai tuo tarpu tas pačias prekes UNRRA tiekia Austrijai.

Sovietų S-gos atstovas pareiškė, kad tie tvirtinimai paliečia politinį momentą.

Dėl tos priežasties UNRRA konf. priėjo mirties tašką.

VEL UZDAROMI RUBEŽIAI

Roma, VIII. 14. Reuteris praneša iš vyr. amerikiečių okupacinės kariuomenės Vokietijoje būstinės Frankfurte/M., kad nuo vakar dienos saugumo sumetimais uždaroja Austrijos Vokietijos siena.

Palestina

Londonas, VIII. 15. Britų vyr. po poros dienų svarstys prez. Trumano notą dėl Palestinos problemos išsprendimo.

Pranešimu iš Jeruzalės, slapta radijo stotis ragina šydus sukilti ir įkurti nepriklausomą žydų Palestina.

Haifoje stovi 50.000 britų kariuomenės tikslu apsaugoti uostą. Į uostą atvyksta nauji laivai su slaptais žydų imigrantais, kurie bus nukreipti į Cipro salos stovyklas. Pirmieji du laivai jau atvyko į Ciprą. Žydų Agentūra tvirtina, kad nauji laivai su nelegaliais žydų imigrantais, išplaukę iš Europos uostų į Palestina.

Dardanelai

Londonas, VIII. 15. Ryšy su sovietų nota Turkijai dėl Dardanelų sutarties revizijos, diplom. The Times korespondentas šiandien rašo: Sovietai savo notoje reikalauja, kad Dardanelų sąsiauris būtų ginamas tikrai Turkijos ir SS-SR. Taitai reiškia sovietų atramos taškų įsteigimą Dardaneluose, kurie savo ruožtu reikštų pasikėsinimą į Turkijos nepriklausomybę ar net jos galą, o tuo pačiu, išsiveržiant SSSR į Viduržemio jūrą — pavojų britų ir amerikiečių interesams.

News Chronicle tvirtina, kad režimai gali keistis, tačiau istorija nesikeičia. Sovietų S-ga savo siekimus užvaldyti Dardanelus remia tais pačiais argumentais kaip ir caristinė Rusija per visą XIX šimtmetį rėmė tuos pačius siekimus.

energingai tvarkosi ir dėl to SSSR atsisakė nuo reparacijų dalies.

Dar vėliau kalbėjęs Čekoslovakijos atst. Masarykas konstatavo, kad rumunai nenorėjo kovoti drauge su vokiečiais, bet buvę priversti.

BBC korespondentas Barman tvirtina, kad toje Tatarescu kalboje nebuvimas atsakingumo jausmo labai nustebino Konferencijos dalyvius.

KARAS ARGENTINA RAS ŠALIA JAV

PREZIDENTAS PERONAS
KALBA AIŠKIAI
IR ATVIRAI.

Buenos Aires. — Argentinos prez. Peron davė United Press atstovui pareiškimą, kuris šio krašto politikoje sudarys atsimintą datą. Štai tas pareiškimas: „Geografiškai Argentina priklauso Amerikai ir sudaro integralinę Amerikos kontinento dalį. Mes žinome, kad naujo susidūrimo pavojus yra realus ir jeigu, nelaimė, svarbieji valstybių vyrai nepajėgs jo pašalinti, tai karas ras Argentiną JAV pusėje. Šitam atvejui reikia, kad išilgai visą Amerikos kontinentą būtų nutiesta didelių ir moderniškų aerodromų grandinė. Mes jau statome toki netoli Buenos Aires. Tarp visokių man daromų priekaištų yra ir tas, kad aš organizuoju Pietų Amerikos respublikų bloką atsiverti JAV įtakai. Bet kaip galima manyti, kad Argentinos prezidentas darytų tokią beprotybę. Juk jei Argentina surištų savo likimą su tokio bloku,

tai karo atveju ji būtų atkirsta ir izoliuota nuo milijonų JAV ir rinkų.

Nėra abejonės, kad Argentina integraliai vykdys visus tarptautinius įsipareigojimus, kaip ji tai darė iki šiol. Chapultepec sutartis turi būti Argentinos parlamento ratifikuota, ir aš tikiu, kad parlamentas mano prašymą išpildys. Aš noriu lošti su JAV atvira lošima, to pat noriu ir iš JAV. Mes turime savo santykius padaryti tokius draugiškus, kaip jie dar niekad tokie nėra buvę.

Kas liečia santykių užmezgimą, su Sov. Rusija, Peronas pasakė: „Aš atsisakau pasisakyti dėl komunizmo Rusijoje, tačiau aš esu priešingas, kad komunizmas būtų Argentinoje. Komunizmas yra didelis pavojus, kuris grėsia vakarų demokratijoms. Jis daro pastangų įsiterpti į socialinę struktūrą. Argentinoje aš jam užkirsiu kelią įvykdydamas socialines reformas dirbančiųjų naudai“.

Kas nusileis

Vašingtonas. „Newsweek“ rašo, jog kai kurie Byrnes patarėjai stengiasi jam įkalbėti, kad JAV vyriausybė paskelbtų slaptus dokumentus, kurie pateko į amerikiečių kariuomenės rankas ir liečia vokiečių ir sovietų santykius 1939—1940 metais. Anot „Newsweek“, Byrnes tų dokumentų paskelbimą vis dar atidėlioja, laukdamas, kad sovietų vyriausybė „pasitaisys“.

Tačiau, kaip „New York Herald Tribune“ rašo Joseph Alsop, Paryžiaus konferencijos diplomatų manoma, jog labai maža vilties, kad sovietų vyriausybė keistų savo ligšiolinę politiką ir pradėtų doriai bendradarbiauti su vakarų pasauliu. Pats Stalinas dar karui tebesinant atvirai pasakė Churchillui, jog sovietai nenugrąžia geležinės sienos, kol jų gyvenimo lygis nesusilygins su viso pasaulio lygiu. Anot Alsopo, Paryžiuje tikima, jog rytų ir vakarų susidūrimo pavojus artimiausiais metais nėra didelis, nes sovietai dar tebesitūpiną savo karinės galybės atstatymu ir stengiasi savuosius satelitus kuo kiekiausiai suimti į nagus. Tačiau, kai tai bus atlikta, karo pavojus klaidiai pakibsis viršum pasaulio. Ilgesnė perspektyvoj, rašo Alsop, karo tegalima išvengti tik dviem atvejais: arba Vakarai kapituluosą sovietams, arba sovietai keičią savo politiką. Paryžiuje susirinkę diplomatai apie kapituliaciją negalvoja.

O sovietų politikai pasikeisti esa trys būdai. Pirmiausia karas. Antra, sovietų vidaus konvulsijos, kurios nublokštų ekspansionistinę politinio frakciją. Trečia—Vakarų susikonsolidavimas ir vienybė, kurios pabūgtų Kremlius ir apsispręstų, jog ligšiolinė jo politika buvo nerealistinė. Alsopas baigdamas pastebi, jog daugumo stebėtojų manymu esą nedaug šansų, kad sovietų

tų politika keistųsi. Priešingai, vidaus sunkumai gali priversti Kremliaus vyrus, kaip ir visus autokratus, ieškoti diversijų svetūr. Dėl to visos ateities viltys glūdinčios Vakarų vienybeje ir galybėje.

Sovietai nenori pinigų

Viena, VIII. 12. Sovietų kariniai organai šiandien paskelbė komunikatą, kuriame pareiškama, kad sovietų kariniai organai Austrijoje rezervuoja sau teisę apsaugoti savo teises ryšy su neseniai Austrijos parlamento priimtu pramonės nacionalizavimo įstatymu.

Toliau komunikate tvirtinama, kad amerikiečių pasiūlymas už sovietams priklausančias vokiečių įmones atlyginti pinigais, prasilenkia su Jaltos susitarimu.

pačiomis sąlygomis kaip ligšiol. Prie jų priskaitomi senieji silpni, motinos su mažais vaikais ir asmenys, kurie remiantis ligšioliniu išsimokslinimu netiks tam darbui.

4. Asmenys, kurie nenori dirbti ir nesilaikys juos liečiančių potvarkių, bus laikomi ypatinguose uždaruose lageriuose.

Sie potvarkiai netaikomi rusams, austrams, pasilikusiems čekams, besarabams, taip pat ir visiems Vokietijos piliečiams. Jie pasilieka lageriuose, kol juos išves namo.

Kopenhagoje vėl pradėjusios eiti „Lietuvių Žinios“ sąryšis su šiuo potvarkiu rašo:

Siuo metu danų vyriausybė darbo klausimą pabaltiečiams ir lenkams išsprendė palankiai: ne tik bus leidžiama dirbti, bet visi gali dirbti bei skatinami dirbti. Artimiausiomis dienomis daugeliui teks vienokio ar kitokio darbo imtis, vieniems išsidinėjant į stovyklų, kitiems dirbti ir gyventi už stovyklos ribų išvykčiams į darbus, išsklisisime po visą Daniją, išsibarstysime daugelyje ūkių ir įmonių, iškils būtinas susižinojimo ir informacijos reikalas. Be to, dirbant bus visokiųjų reikalų ir konfliktų. Mes, lietuviai, išvykčiams dirbti, turime atsiminti, kad esame svetima krašte, turime būti santūrus, sąžiningi darbe ir visais atžvilgiais teisingi. Neišnaudoti piktam kitų gerumui, nedaryti kitiems skriaudų, bet ir savęs neleisti skriausti. Visuomet turime atsiminti, kad vieno ar kito lietuvio blogas elgesys skaudžiai atsilieps visai mūsų bendruomenai. Reikės manyti, kad Danijoje neteks ilgai gyventi, todėl nepiladinkime savo vardą“.

Bimba apie Lietuvos lenkus

KAIP LENKAI KRAUSTOMI
IŠ LIETUVOS.

A. Bimba komunistų „Laisvėje“ „aiškina“ lenkų repatriacijos iš Lietuvos klausimą. Nors ir kaip jis stengiasi maskuoti, tačiau atrodo, kad daugelis ir tikrų lietuvių dabar norėtų išsiskirti lenkų vardu į Lenkiją, iš kur vis dėlto arčiau į Vakarinę Europą. Taigi, Lietuvoje, matyt, vyksta panašūs dalykai, kaip 1941 m. žiemą per vokiečių repatriaciją. Štai ką tuo reikalu Bimba rašo: „Man esant Lietuvoje lenkų kraustymas iš Lietuvos ėjo visu smarkumu. Tam darbui vadovauja Tarybų Lietuvos užsienių reikalų ministerio pavaduotojas Albertas Knyva, jaunas, darbštus, rūpestingas vyras. Su juo aš gerai susipažinau, jis man suteikė daug informacijų apie visą tą taip svarbų reikalą. Jis man sakė, kad jeigu bus pakankamai traukinių, tai lenkų repatriacija bus baigta 1946 metais. Kaip jau esame girdėję, Lietuvos ir Lenkijos buvo susitarta, kad lenkai, kurie nori, gali išvažiuoti iš Lietuvos. Tačiau toje sutartyje, matyt, nebuvo aiškiai nustatyta, kokie lenkai turi teisę išvažiuoti: ar visi lenkai, ar tik tie, kurie buvo Lenkijos piliečiai, tai yra Vilniaus krašto lenkai. Man esant Lietuvoje užsienių reik. min. Ratomskis ir pavaduotojas išvyko tartis. Sugrįžo jie nieko konkretaus nenuturė.“

Lenkų valdžia laikosi tos pozicijos, kad gali išvažiuoti

iš visos Lietuvos bile lenkas arba „pasiskelbęs lenku“. Mat Lenkijai labai trūksta žmonių, ypatingai jai reikia žmonių ir Rytprūsius. Todėl ji stengiasi gauti ko daugiausia lenkų iš Lietuvos.

Tuo tarpu Lietuvos vyriausybės pozicija yra, kad Lietuvos piliečiai pasilieka Lietuvos piliečiais, kad repatriacija liečia tik tuos lenkus, kurie prieš karą buvo Lenkijos piliečiai. Tuo tarpu Lietuvos vyriausybė išdavinėja leidimus tik tiems, kurie pirmiau buvo lenkijos piliečiai. Kitiems leidimai šiuo metu neišduodami. Kiek suprantu, Lietuvos vyriausybė šitaip orientuojasi ir todėl, kad Lietuvoje taip pat nėra jokio žmonių perviršio...“.

DANIJOJE LIETUVIAI GAUNA DARBO

Gegužės 25 d. Dansk Røde Kors Afdelingen fo allierede civile og krigsfanger išleido aplinkraštį darbo reikalui. Danijos vyriausybė nusprendė leisti dirbti visiems ne vokiečių tautybės piliečiams pabėgėliams danų įmonėse, kur yra darbo jėgų trūkumas ir, jei reikalinga, gyventi už lagerio ribų. Šis aplinkraštis išgalioja nuo birželio 1 dienos. Kiekvienas asmuo, turintis darbo leidimą, gaus specialią darbo kortelę. Be šios kortelės privačiai gyventi ir dirbti uždrausta. Darbo atžvilgiu pabėgėliai bus lygiai traktuojami kaip ir danai; taip pat gaus maisto, drabužių, rūka-

lų ir kt. aprūpinimo korteles kaip ir danai. Visi pabėgėliai suskirstyti į 4 kategorijas:

1. Asmenys gyvenantieji ir dirbantieji už lagerio ribų. (Šie asmenys išėina iš Danų Raud. Kryžiaus globos ir tik ypatingais atvejais galės ją gauti.)

2. Asmenys, kurie dirba už lagerio ribų, tačiau gyvena lageryje (Pabėgėliai, kurie susiras darba netoli lagerio, galės gyventi lageryje. Už pragyvenimą lageryje reikės mokėti tris kronas per dieną.)

3. Asmenys, kurie negali dirbti ar kuriems negalima surasti tinkamo darbo, pasilieka D.R.K. lageriuose toms

„Žinoite, gajūs tie Dievo pauksleliai“

ŽMOGUS SU SOLITERIU. — APIE NEREIKALINGAS ŽARNAS. — 13 ADATŲ IR DAUG KRAUJO

(Reportažas iš DP ligoninės)

Sanitarinis UNRRA automobilis įsuko į žaliuojantį ligoninės kiemą.

— Tai ir būsimieji vietoje, — stryktelėjęs iš mašinos, sakė šoferis.

Mes taip pat sujudome ir nusekėme paskui šoferį plačiais ligoninės laiptais. Stiprus vaistų kvapas trenkė praveriant duris, ir savotiškas jausmas užgulė krūtinę.

— Sakykite, kiek „Dievo paukslelių“ esate čia atgabėję? — koridoriuje paklausėme šoferį.

— A, jau bus penketa šimtelų, jei ne daugiau...

— O kiek mirusių graži-note?

— Tuo tarpu nė vieno. Žinote, baisiai gajūs tie „Dievo pauksleliai“, nenusibaigia nė už ką... — lyg gailėdamasis, lyg ir džiaugdamasis kalbėjo šoferis.

— Anąkart pristatėme čia tokį visą sulaužytą „paukslelį“ be šamonės ir be vilties, kad jis kada nors vėl gaus UNRRA davinį. — ir, žinote, po poros savaitių išsilaižė. Net gydytojai stebėjosi.

Netrukus prisistatėme būdinčiam ligoninės gydytojui ir pasidavėme jo globai. Paaiškėjo, kad ligoninėje esama ir daugiau lietuvių, tad kol nepaguldys į lovą ar ant operacinio stalo, einame jų lankyti.

Chirurginiame skyriuje guli pora lietuviukų su „nereikalingom žarnom“, atseit, apendicitinikais. O gulėjimas, žinote, nelengvas: nei pajudėsi, nei ant šono pasisuksi, nei reikaliuką kokį atliksi, nesgi visoki skausmai sueina į tą vietą, iš kurios išpiauta akloji žarna.

— Tai ir žiūrime taip per dienas į lubas, siurbiamės šaltmečių arbatą ir skaičiuojame, kiek dar gulėjimo dienų prieš akis, — pasakoja apendicitininkai.

— Na, o kaip kalorijų reikaliukai, — domimės.

— Nekoki, žinote: po operacijos tai tik tą arbatėlę ir tebergeriame, o užkramtomo taip nieko dar ir nematėme. Neleidžia skilvio apsunkinti.

Palinkėję sveikatos ir „ko nors užkramtomo“, pasukame į nosies ir gerkles ligų skyrių. Čia randame dvi mūsiškes moteriškaites su užrištais kaklais. Abi po operacijos: vienai dar draudžiama kalbėti, užtat antroji už abi atilauška.

— Viešpatie, sergėk nuo tokios operacijos! Maniau, kad paplėsiu jau, — kalbėjo moteriškė, lyg žirnius bėrė. — Pamanykit sau, trylikos adatų suleido į gerkle, o kraujo tai trys lėkštės pribėgo! Už jo-

kius pinigų daugiau neduodčiau...

Šitaip pribauginti ir mes nekaip pasijutome, tad, palikę spaudos, kurios čia labai pasigendama, išsmukome lauk.

Ties vidaus ligų skyriumi vėl stabtelėjome: dešimtojo palatoje gulėjo tautietis tarp devynių svetimųjų, jau besitaisas ir belaukias „išrašymo“ iš ligoninės. Teiraujamės, kas idomu jo, ligonio, gyvenime.

— Tai kaip ir nieko, — dėsto lėtai žmogelis. — Čia, va, guli lenkas su inkstais, ten prie sienos estas su plaučiais, o mano kaimynas iš dešinės jugoslavas, berods, su soliteriu, ar kaip jį ten... Na, ir apetitėlis jo neišpasakytas: suvalgo po dvi porcijas, sut-

kimų ir linksmų išgėrimų rezultatų aukos, tačiau mūsų tautiečių jų tarpe nematyt.

Paskui einame į savo palatą pradėti ligonio nuobodžias dienas. Rytoj teks gulti ant operacinio stalo, o po to, ka gali žinoti, gyvą ar mirusį gražins tavo atvežusioji UNRRA sanitarinė mašina, kuri čia beveik kasdien svečias. Kol gyvenį stovykloje, tai atrodė, kad visi žmonės sveiki ir patenkinti, o tačiau taip nėra. Bet ir ligos ar nelaimės atveju UNRRA globa tavęs neapleidžia: tavo patarnavimams ir stovyklos gydytojas, ir sanitarinis automobilis, ir ligoninės palata, ir sidabrinis chirurgo peilis, ir... bet ką gi, skaitytojai, negi rengiesi mirti? Taigi, ir... graboriaus paslaugos iš UNRRA tuo tarpu nereikalingos, tiesa? Tačiau visados atsiminkim, kad ir šioje srityje maloniausias patarnavimas.

J. Zilvinas.

Nuertingeno apskr. lietuviųlatvių skautų poilsio iškyloje Kirchheimo vietininkijos jaunieji pietauja.

V. Bačevičiaus nuotrauka.

varko visų palatos gyventojų pietų likučius — ir vis alkanas. O kūdas jau ir tiek. Prakeikta kirmėlė.

Iš tikrųjų, žmogelis visiškai nusibaigęs: tik kaulai ir oda. Žmogelis palydi mus į koridorių ir sako:

— Užvakar čia viena lietuviė pagimdė dvynukus, tai ar nenuieitumėte aplankyti.

Mes, žinoma, neatsisakom, tačiau be gėlių lyg ir nesinori sveikinti laimingos motinos. Ligoninės patarnautoja parūpina gėlių puokštę, ir erdvioje, šviesioje palatoje spaudžiame ranką savo tautietei, o ji šypsosi patenkinta po didžiųjų skausmų, kurie jai atnešė du gražius sūnus — pirmuosius jos gyvenime.

Saulėtoje verandoje dar sutinkame visą apraišiotą DP: vieno tik akys iš tvarsčių tesimato, kitas ranką gipse jau ketvirtą savaitę tebenešioja, trečiam be ramėtų nei žingsnio neįmanoma pajudėti, dar kitas pakaušiu negaluoja. Daugumoje tai nelaimingų atsit-

La Guardia's pareiskimai

Bernas- VIII. 14. Zenevoje vykstančioje UNRRA konferencijoje, vakar vyr. direktorius La Guardia savo kalboje pareiškė, kad visiems į Vakarų Vokietiją, Austriją ir Italiją atvykstantiems žydų bėgliams turi būti teikiama UNRRA pagalba, nes juk pirmasis UNRRA tikslas ir yra padėti persekiojamiems žmonėms. Jis toliau pabrėžė, kad Lenkijoje tikrai yra įsivyravęs antisemitizmas, nors jis dėl to nemetąs kaltinimo Lenkijos vyriausybei.

Toliau La Guardia pabrėžė, kad į DP stovyklas Vokietijoje bei Austrijoje turi būti be trukdymų įleisti SSSR, Lenkijos ir Jugoslavijos komisijos, tikslu paskatinti tų tautybių DP grįžti į savas tėvynes.

Lenkų atstovas kaltino anglosaksus, kad jie iš DP steigiamą batalionus, kuriuos vėliau numato įjungti į reguliarią armiją.

D. Britanijos atstovas atmetė šią tvirtinimą pareiškdamas, kad tatau yra tikrai piktas prasimanymas.

ZENEVOJE LENKAI PROTESTUOJA

Bernas, VIII. 15. Vakar UNRRA Konf. Lenkijos atst. pareiškė griežtą protestą prieš tai, kad Nuernberge leidžiamas lenkų kalba laikraštis, kuris ragina lenkus negrįžti į savo tėvynę ir tendencingai nušviečia būklę Lenkijoje. Toliau jis tvirtino, kad amerikiečiai Vokietijoje apginkluoja lenkus ir kad paskutiniu laiku iš amerikiečių zonos slapta buvo pasiųsta į Italiją 1200 lenkų vaikų tikslu, kad jų nereikėtų grąžinti į tėvynę.

Amerikiečių kariuomenės atst. pareiškė, kad tie tvirtinimai bus nuodugnai ištirti.

SSSR atst. reikalavo, kad iš DP stovyklų būtų pašalinti asmenys, vedą propagandą prieš negrįžimą tėvynėn.

VIEÑOJE 30.000 LENKIJOS ŽYDŲ

Varšuva, VIII. 15. Vakar vyr. Palestinos rabinas dr. Herzog, kuris šiuo metu yra Varšuvoje, kreipėsi į Lenkijos katalikų dvasiškiją prašydamas ją prisidėti kovoj prieš antisemitizmą ir prieš žydų persekiojimus Lenkijoje.

Toliau dr. Herzog pareiškė, kad per paskutines kelias savaites į Vieną iš Lenkijos atbėgo 30.000 žydų. Jie bėge gelbėdami savo gyvybes.

Raketiniai lėktuvai skraido

Londonas, VIII. 15. Per vakar įvykusį naujo raketino lėktuvo bandymą Londone buvo pasiektas naujas greičio rekordas, viršijęs 1000 km., į val.

KRITO KOVOSE LENKIJOS

Varšuva, VIII. 12. Lenkijos užs. reik. ministerijos informacijos biuro pranešimu, per paskutiniuosius 8 mėnesius žuvo 1600 teroristinių gaujų narių. Kovose su tomis gaujomis žuvo 1000 vyriausybės kariuomenės karių ir milicininkų.

MIRE H. G. WALLIS

Londonas, VII. 14. Vakar po pietų mirė garsus anglų rašytojas ir filosofas H. G. Wallis. Jis mirė būdamas 79 metų amžiaus.

Savo fantastiniais, politiniais, socialiniais, ekonominiais romanais jis buvo pra-

garsėjęs visame pasaulyje. Savo romanuose jis išpranašavo tankus ir raketinius lėktuvus. Per savo 50 metų kūrybinio darbo, jis parašė apie 100 veikalų.

SPORTAS

LIETUVIŲ SPORTININKŲ
LAIMEJIMAI PFULLINGENE

Rugpjūčio 4 d. Pfullingene (Prancūzų zona) įvyko UNRRA Team 589 suruošta Reutlingeno apkrities DP sportininkų šventė. Lenkų stovyklos sporto aikštė, kurioje įvyko šventė, buvo atitinkamai pritaikyta ir papuošta prancūzų, lenkų, lietuvių, latvių ir jugoslavų tautinėmis vėliavomis. Šventė buvo atdaryta visų dalyvaujančių tautų sportininkų parada. Kaip oficialus UNRRA atstovas šventėje dalyvavo gerovės karininkas, kuris savo kalboje pažymėjo, kad kovos dėl laimėjimo įvyko sportiška dvasia.

Tinklinį žaidė lenkų, lietuvių ir latvių komandos. Po atkaklios kovos laimėjo Dettingeno lietuviai po 2:0 prieš abudu savo varžovus. Antrą vietą užėmė latviai, nugalėję lenkus 2:1.

Moterų krepšinio varžybas laimėjo taip pat Dettingeno lietuvaitės, sužaidusios su Reutlingeno latvėmis 2:0.

Krepšinio varžybas laimėjo taip pat lietuviai, supliekę lenkų komandą 62:11.

Stalo tenise lietuvių komanda pasirodė tikrai klasiškai, laimėdama su lenkais, latviais ir jugoslavais po 5:0.

Rungtynėms pasibaigus, UNRRA atstovas sveikino nugalėtojus ir pareiškė savo pasitenkinimą, kad šventė taip gražiai pasisekė. Nugalėtojų komandai jis suteikė „589 Team komandos“ vardą.

SACHMATININKŲ
JUNGA

Blombergas. Dalyvaujant Blomberg, Meerbecko, Greveno, Gross Hesepe, Hamburgo, Luebecko ir Vatenstedto sachmatininkų atstovams, įkurta Lietuvių sachmatininkų sąjunga Vokietijoje su laik. būstine Blomberg. Nors susirinkime dalyvavo tik anglų zonos atstovai, sąjungos veikimą manoma praplėsti ir amerikiečių bei prancūzų zonos. Į valdybą išrinkti: pirm. J. Matulionis (Blomberg), vicepirm. K. Stalioraitis (Grevon), Sekr. K. Skema (Blomberg), išd. A. Dičpetris (Blomberg), narys J. Repečka (Meerbeck) Sąjungos tikslas — popularinti sachmatų platesniuose mūsų tautiečių sluoksniuose, ruošti kvalifikacijos turnirus, atstovauti sachmatų interesams ir kt. (TŽ)

„SIETYNAS“ IŠVYKO
GASTROLIŲ.

Kirchheimas. Liet. meno kolektyvas „Sietynas“ rugpjūčio 13 d. išvyko į Ingolstadtą, Eichstetą ir Gunzenhauzeną, kur duos keletą koncertų.

MUZIKINIS GYVENIMAS NUERTINGENO
KOLONIJOJ

(Žiūr. 33 N.)

Nenorom tenka prisiminti, jog, palyginti, gana gausi Nuertingeno lietuvių kolonija, plačiai išvystytą kultūrinį gyvenimą prašokusi kitas kaimynines kolonijas, iki šiol vis dar nėra suorganizavusi bažnytinio choro, kuris ne tik pajauirintų kas sekmadienis R. kat. bažnyčioje laikomas „nebyliąsias“ pamaldas, bet ir, aplamai, praturtintų mūsų muzikinį gyvenimą.

Reikalas lengvai išsispresčius, jei būtų surastas tinkamas prityręs choro vadovas — muzikas, galis dėstyti kartu ir muziką vietos lietuvių gimnazijoje, bei, reikalui esant, akompanuoti vietos vokalistų pasirodymuose. Nesant nei chorvedžio, nei muziko akompaniatoriaus, bet kokie meno pareigimai tautinių ar kitų iškilmingų švenčių progomis susiduria neišvengiamai su nenugalimomis kliūtimis, ir to pasekmėje ne vienas rengėjų gražus sumanymas jau yra nuėjęs niekais. Dabartinio L. T. B. Komiteto dedamos pastangos parkviesti iš kitur choro vedėją, deja, kol kas neatnešė vaisių.

Kaip svarbus muzikiniame gyvenime įvkiis atžymėtinas Lietuvių Gimnazijos pirmųjų mokslo metų baigimo proga liepos 25 d. surengtas viešas koncertas. Koncertas įvyko kolonijos salėje, gražiai dail. K. Žilinsko dekoruotoje, po iškilmingo abiturientams atestatu įteikimo akto. Be vietos visuomenės ir kitų kviestųjų svečių koncertan buvo atsilankę ir aukštieji UNRRAos pareigūnai: Distrikto dir. Berney Ficklin ir Team 513 dir. R. Mainget.

Programoje, kuri buvo gana įvairi bei turininga, dalyvavo stipri vietos kolonijos meno pajėga, visų mėgiama operos solistė Sofija Adomaitienė.

Kiek blankiau nuskambėjo op. sol. Adomaitienės ir sol. J. Krištoaitytės duetu padainuotos dvi lyriškos St. Šimkaus harmonizuotos liaudies dainos.

Gal tatau bus nulėmę stoka susidainavimo. Bene dėl tos pat priežasties dainininkų buvo praleistas programoje įrašytas duetas iš A. Čaikovskio op. „Pikų Dama“ Nežiurint to, atlikieji duetu numeriai paliko gera įspūdį.

Sol. J. Krištoaitytė Nuertingeno kolonijoje seniai laukta viešnia, vos pirmą kartą čia atsilankiusi. Ta jauna, tačiau jau spėjusi plačiau pasireikšti, su gražia ateitimi dainininkė koncerto programoje užėmė centrinę vietą.

Labiausiai pavykusia reikia laikyti solistės padainuotą Džildos techniškai gana sunkia Džildos ariją iš op. „Rigoletto“.

Dalį programos atliko taip pat dar jaunas, bet pajėgus solistas A. Paukštys.

Koncerto programą pajauirino instrumentalistas žinomas smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Su tikro virtuozo technika jo buvo smuiku pagroti trys vienas nuo kito gana skirtingi tiek savo nuotaika, tiek stilium kūrinių.

Klausytojus lyriškai, liūdinauteikė jo pirmiausia atliktoji B. Budriūno persunkta gilios lietuviškos mėlancholijos „Rauda“. Dar įspūdingiau skambėjo A. Račiūno „Nesileisk saulelei!“ Pabaigai smuikininkas atliko populiariąją H. Wieniawskio „Legendą“.

Ta proga pažymėtina, jog pastarojo koncerto programoje vyravo lietuviškasis repertuaras. Iš programoje išpildytų 14 dalykų, 8 tenka lietuviams autoriams, daugiausia harmonizuotoms liaudies dainoms. Tatau džiuginas ir visais etžvilgiais sveikintinas reiškinys.

Prie aukščiau minėto koncerto pasisekimo žymiai prisidėjo žinomas pianistas koncertmeisteris St. Kalvaitis, dideliu menininko jautrumu akompanavęs solistams ir smuikininkui. Visi koncerto dalyviai buvo gausiai apdovanojami gėlimis.

Lietuvių Gimnazijos pirmųjų mokslo metų baigimo proga liepos 25 d. įvykusį koncertą tenka laikyti vienu iš rimčiausių solistų pasirodymų Nuertingeno kolonijoje.

B. Rutkūnas.

Vadovėlis elektro-
monteriams

Ingolstadto lietuvių tremtinių monterių kursų vadovybė išleido rotatorium spausdintą, gražiai įrištą, 300 pusl. didelio formato, su daugeliu brėžinių elektromonteriams vadovėlį.

Vadovėlis yra trijų darbo vaisių, tačiau pagrindą sudaro Dipl. inž. Alb. Ramanauskas skaitytų monterių kursuose paskaitų konspektai, be to, apie elektros gavinę cheminiu būdu, magnetu ir perkunsargius A. Gruodžio, ir apie elektrinį gydymą bei pirmąją pagalbą Dr. R. Gineičio.

Gaila, kad tokios vertingos knygos toks mažas tiražas (100) egzempliorių, o dėl mazo tiražo ir kaina didoka tačiau leidėjams iš to jokio, jėga nėra.

Nuertingeno apskr. skautų poilsio išskyloje UNRRA Team 513 dir. R. Mainget uždega laužą.

(V. Bacevičiaus nuotrauka).

VATIKANO RADIJAS
LIETUVIŠKAI

Vatikano radijo stotis įvedė transliacijas lietuvių kalba. Artimiausioji transliacija įvyks rugpjūčio 17 dieną 20.45 val. bangomis 50,27 ir 49.47.

NUERTINGENO GIMNAZI-
JOS PRANEŠIMAS

Gimnazijos mokiniams ir kandidatams pranešama:

1. stojamieji egzaminai į visas klases prasidės š. m. rugp. mėn. 27 d. ir truks 4 dienas;
2. prašymai egzaminus laikyti ir į gimnaziją stoti reikia paduoti ligi š. m. rugp. mėn. 22 d.;
3. mokslo gimnazijoje prasideda š. m. rugsėjo mėn. 2 d.; tą dieną 9 val. visi mokiniai turi būti susirinkę gimnazijoje. Gimnazijos Direktorius.

NAUJA PARTIJA

Londonas, VIII. 14. Prancūzijos susiorganizavo nauja politinė partija, kuri laikysis gen. De Gaulle politinių principų ir sieks, kad būtų priimta De Gaulle rekomenduojama prancūzų konstitucija.

APŽVALGA

Lithuanian Newspaper. Permitted by UNRRA Team 513. — Išeina 3 kartus per savaitę: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Leidžia ir redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingasis redaktorius Alb. Valentinas. — Prenumerata 1 mėn. — RM 6.—; atskiras numeris 50 pf. Redakcija: Nürtingen (Wttmbg.), Katharinenstr. 31/1. Administracija: Kirchheim u. Teck, Krehenstrasse 18. — Druck: A. Gottliebs & J. Offwalds Buchdr., Kirchheim u. Teck